ואילו היה מתחרט על עיקר הנדר יאבד שכר תענוגיו שהתענה אם היה חוזר על הראשונות לפיכך לא היה מתחרט: זיל לקילעך. לכניסת ביתך וכדאמרינן לקילעא דבי ריש גלותא: **פתח פיתחא לנפשיה**. לא שיתיר רב סחורה לעצמו דהא קי"ל לא יחל דברו הוא אינו מיחל אלא במצא פתח שהיה יכול להיות מיתר בו: **כל שהיא תפארת לעושיה**. שהיא מגד עצמה משובחת עד שהיא תפארת לאדם העושה אותה ותפארת לו מן האדם שהכל מקלסין אותו בה והא דתנן רב נחמן כלומר לא נדריתי על דעת שיכעוס רב נחמן שלא תהא דרך ישרה שאכעיס אותו וכי האי גוונא לא מיקרי 'נולד' דשכיח לדיליתה גברא רבה כרב נחמן על מי שנדר נדר חזק כל כך אדעתא דכל הני מילי: על דעתא דמצטערי רבנן. והאי לאו טולד הוא דשכיח: **ומי שרי הכי**. כלומר מי שרי לפתוח פתח שהנדר מוכיח הפך מאותו פתח שהרי כל עיקר הנדר לא היה אלא שאם תעבור על דעתו תאסר בהנאתו: **אין** והתניא מעשה בא אחד שהדיר את אשתו מלעלות לרגל ועברה על דעתו ועלתה לרגל ובא לפני רבי יוסי אמר לו ואילו היית יודע שעוברת על דעתך ועולה לרגל כלום הדרתה? אמר לו לא. והתירו רבי יוסי: **מתני' ר"א בן יעקב** אומר אף הרוצה להדיר את חבירו שיאכל אצלו יאמר (ה) (לא) כל נדר שאני עתיד לידור הוא בטל ובלבד שיהא זכור בשעת הנדר: **גמ'** וכיון דאמר כל נדר שאני עתיד לידור יהא בטל לא שמע ליה ולא אתי בהדיה? הסורי

ואם מצטערי רבנן. והיו מוסיפים משמם לגל ומגל לשמם מרובה תוגה שלא היו יודעין לומר דבר פתח לחרטתו: **באוכלא דקצרי**. כלי שמשמיען בו הסוכסין בגדיהן: **אין פותחין בנולד**. שאין לאוי ליאמרע כזה אבל הני דאמרן דמצטערי רבנן לאו מילתא דנולד הוא: **אמר ליה האי נמי שכיחי אפיקורי דמצטערי רבנן**. כי האי וגא דמי לנולד: **מתני' ר"א בן יעקב אומר אף הרוצה להדיר את חבירו שיאכל**. שאומר לו קונם שאין אתה נהנה לי אם לא תאכל עמי" הייט נמי נדרי זרוזין שאינו מדירו אלא כדי לזרזו שיאכל עמו יאמר כל נדר שאני עתיד לידור יהא בטל: **גמ' לא שמע ליה**. האי מודר ולא אתי למיכל בהדיה הואיל והנדר בטל: אלא

והוו מצטערי רבנן משימשא לטולא ומטולא לשימשא *(ל"א אדעתא דהכי אין כמה זימנין והוו מצטערי רבנן משימשא לטולא ומטולא לשימשא) אמר ליה 'בטנית בריה דאבא שאול בן בטנית' 'מי נדרת אדעתא דמצערי רבנן מטולא לשימשא ומשימשא לטולא אמר לא, ושריוה, ר' ישמעאל בר ר' יוסי' הוה ליה נדרא למישרא אתא לקמייהו דרבנן אמרו ליה נדרת אדעתא דהכי? אמר להו אין, נדרתא אדעתא דהכי? אמר להו אין, כמה זימנין, כיון דחזא דהוא קצרא דמצטערי רבנן מחייה באוכלא דקצרי, אמר 'אדעתא דמחי לי קצרא לא נדרי' *ושריה לנפשיה, א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא האי 'נולד' הוא דלא מסיק אדעתיה דמחי ליה קצרא ותנינא *'אין פותחין לו בנולד' א"ל [א] האי לאו נולד הוא דשכיחי אפיקורי דמצערי רבנן. *אביי אמר דאביי הוה לה ההיא ברתא-הוא אמר לקריבאי, היא אמרה לקריבה, אמר לה 'תיתסרא הנאתי עלך אי עברת אדעתאי ומינסבת לה לקריבך' אזלת ועברת על דעתיה ואינסבא לקריבה אתא לקמיה דרב יוסף אמר ליה אילו הוה ידעת דעברת על דעתך ומנסבא לה לקריבה מי אדרתה? אמר לא, ושריה רב יוסף ומי שרי? כי האי גוונא? אין

מתני' ר"א בן יעקב אומר אף הרוצה להדיר את חבירו שיאכל אצלו יאמר (ה) (לא) כל נדר שאני עתיד לידור הוא בטל ובלבד שיהא זכור בשעת הנדר: **גמ'** וכיון דאמר כל נדר שאני עתיד לידור יהא בטל לא שמע ליה ולא אתי בהדיה?

יב א מיי' פ"ו מהל' שבועות הלכה יב סמג לאוין רמח עושע"ש י"ד סימן רכח סעיף יב: [א] עי' מיי' שם בהשגות וכ"מ:

יג ב עושע"ש שם סעיף ז:

יד ג מיי' פ"ב מהלכות נדרים הל"ד סמג לאוין רמב עושע"ש י"ד סימן רי"א סעיף א:

[מי' תוס' כ"ב עד. ד"ה ושכשיו]

נקמן סד.

ברכות נו. קדושין מט:

פי' הרא"ש

קלגא. מכנס בגדים ומקלגן כדאמרי' בהגוזל במכלא [ב"ק קיט:] קלגא שמיה וקלגא שקיל ליה: אין פותחין בנולד. דמאחר שאינו מצוי דלא מסיק אדעתיה שיאכל דבר זה לא הויא חרטה לעקוב כגדר מעיקרו: שכיחי אפיקורי דמצערי רבנן. מצערי ת"ח אחליים כי האי טובדא: ומי שרי. הדיין לעשות פתח מנוף הנדר ולא לפתוח ממקום אחר: ומצלתה לרגל. שהיו מתקבצים לשמוע הדרשה ואף הכשים היו טוהגת מצוה לבוא שמה ולרמות בכבודה של תורה: לא שמע ליה ולא אתא בהדיה. כיון שידע שנמצל נדרו:

הגהות הב"ח (ה) במשנה יאמר כל נדר כל"ל ותיבת לו נמחק: